

РЕЦЕНЗИЯ

**на дисертационен труд „Основни фактори на управление на обществените спортни организации в България”,
за присъждане на образователната и научна степен „Доктор”**

Автор: **Боян Стефанов Найденов**

Научен ръководител: **проф. Петър Банков, д-р**

Рецензент: **проф. Бисер Цолов, дн**

Катедра „Мениджмънт на спорта”, НСА „В. Левски”

Заповед за утвърждаване на Научно жури: №720/7.05.2012 г.

Боян Стефанов Найденов е разработил своя дисертационен труд върху изключително актуална тема, отразяваща развитието на системата на спорта в България в условията на промените, които настъпиха през последните години – политически, социално-икономически, културно-образователни и демографски. Несъмнено задълбоченото изследване на основните фактори на управлението на спорта е основна предпоставка за усъвършенстването му в тази нова среда.

Трудът е оформен в четири глави плюс библиография и приложения. Структурата му отговаря напълно на изискванията за такъв род разработки. Общият обем включва 243 страници, в това число 54 фигури, 14 таблици и 4 експертни карти. За разработването му са прегледани и анализирани 221 литературни източника на кирилица и латиница – научни материали, нормативни документи, интересна информация и пр.

Методологичните, теоретичните и научноприложните аспекти на управлението на спортните организации са разработени задълбочено в Първа Глава на труда. В нея много детайлно и в ретроспективен план е отразен българският спорт, включително и през призмата на развитието на спортните

организации. Анализирани по-детайлно са два периода в управлението на спортните организации в България – периодите 1982-1991 г. и 1992-2011 г. Много добро впечатление прави, че този обзор подходящо е допълнен със съществуващата европейска практика, в т.ч. отразени са основните моменти в политиката и стратегията на ЕС в управлението на спортните организации. В Глава Първа има изключително много информация, която би представлявала интерес не само за научните специалисти, но и за обикновения читател, интересуващ се от проблемите на спорта като значимо обществено-социално явление.

Характеристиката на изследването е направена във Втора Глава. Изведена е работната хипотеза, целта, задачите, методологията и организацията на изследването. Използван е богат инструментариум от научно-изследователски методи, който включва: проучване и анализ на литературни източници; контент анализ; наблюдение; експертен метод, приложен чрез специално разработени експертни карти; изследване на отделни случаи (Case Study) и математико-статистическа обработка на получените резултати. Цялостното изследване е изградено върху оригинален модел, отразен детайлно на фиг. 15. Обектът на изследването е подходящо подбран и отговаря на авторската идея. В изследването са включени 154 експерти, включително експерти от клубове по вид спорт (в т.ч. 34 клуба по лека атлетика) и от 5 други спортни организации. Организацията на проучването е диференцирана в три основни етапа. Бих искал да подчертая, че като участник-експерт в изследването съм свидетел, че то е проведено с действителното и много активно участие на докторанта.

Анализът на резултатите е извършен задълбочено в Трета Глава. За целта са използвани подходящи методи, а данните са онагледени много подходящо. Открояват се пет направления на анализ: 1. Теория на управлението на спортните организации в България – методология, принципи, фактори, алтернативи; 2. Експертни анализи на управлението на спортните

организации в България; 3. Управление и развитие на спортните организации – алтернативи (отделни случаи); 4. Управление на човешките ресурси в спортните организации – специфика на подготовката; 5. Стратегия за управление на спортните организации в България за периода 2013-2022 година.

Впрочем именно разработеният проект на стратегия е един от най-значимите приноси на дисертационния труд. От една страна, чрез предложената стратегия се проектира цялостното изследване, а от друга – се извеждат основните механизми, чрез които може да се усъвършенства управлението на спортните организации в България в условията на променящата се социална, икономическа и образователна среда.

Съществен принос на докторанта са и разработените в този раздел таксономични и гносеологични модели, отразяващи различни елементи на управленската теория в областта на спорта. Извършена е систематизация и оценка на факторите, влияещи върху управлението и дейността на спортните организации в България.

Обобщението на резултатите от изследването са намерили израз в Глава Четвърта, където са изведени основните изводи и препоръки. Изводите са структурирани в направления и поднаправления, а върху основата на тях са формулирани три полезни препоръки. Изведени от докторанта са и четири приносни момента на труда.

В рецензиите за вътрешната защита на дисертационния труд бяха посочени някои пропуски. Редица от тях са коригирани от Боян Найденов, с което работата е придобила още по-добър вид като форма и съдържание. Една от препоръките бе свързана с необходимостта от съдържателна редакция на темата, което е извършено.

Разбира се и в този вариант на дисертационния труд могат да се систематизират някои забележки. Основните от тях са:

1. Работната хипотеза може да бъде още малко по-добре конкретизирана. В този смисъл предложението, което отразих във вътрешната си рецензия за формулирането ѝ, а именно: „Допускаме, че задълбоченото и научнообосновано изследване на основните фактори, влияещи върху развитието на спортните организации в България, би съдействало за усъвършенстване на управлението им, чрез прилагането на нов подход, включващ проектиране на специализирана теория и конкретна стратегия”, според мен, е по-добро от съдържателна гледна точка.

2. Актуална е и забележката, че системният подход, отразен на страница 79, е по подходящо да се изнесе отпред в раздела „Методи и методика на изследването”, тъй като по същество той се отнася за използването на всички методи.

3. Съществува необходимост от граматическа и смислова редакция на някои пасажки и раздели в дисертацията. В редица заглавия се повтарят думи, които е могло да се заместят със синоними, за да се получи „по-естетичен” вид на оформлението и изказа. Особено това проличава в Глава Трета.

4. Съществува необходимост и от малко по-добра номерация и по-голяма конкретност на изводите и препоръките, а също и от по-доброто им „адресиране” към целта и задачите. Като пример може да се посочи, че изводи с номера 1.1 и 1.2 са по-обща и биха могли да бъдат заменени с по-конкретни, произтичащи тясно от самото изследване.

В заключение изразявам убеденото становище си, че дисертационният труд на Боян Найденов е изключително актуален и е разработен на много добро ниво. Авторът е извършил многоаспектно изследването си и върху тази основа е извел основните фактори за усъвършенстване на управлението на обществените спортни организации в Република България. Допълнително по темата на дисертационния труд докторантът е публикувал четири научни статии – две като самостоятелен автор и две в съавторство. Участвал е и в международен научен конгрес.

Всичко това ми дава основание **да предложи на научното жури да присъди на Боян Стефанов Найденов образователната и научна степен „Доктор” по „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. методика на ЛФК)”**.

28.05.2012г.

Рецензент:
(проф. Бисер Цолов, дн)